

AGATHA CHRISTIE

Μάρτυρας κατηγορίας
και άλλες ιστορίες

Μάρτυρας κατηγορίας και άλλες ιστορίες

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Μάρτυρας κατηγορίας και άλλες ιστορίες**
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: The Witness for the Prosecution and other stories
Από τις Εκδόσεις HarperCollinsPublishers, Λονδίνο 2016
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Agatha Christie
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Χρύσα Θ. Μπανιά
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κατερίνα Δουρίδα
ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΟΦΥΛΛΟΥ: Βίκυ Αυδή
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Σπυριδούλα Βονίτση

© Agatha Christie Limited, 2016. All rights reserved.
WITNESS FOR THE PROSECUTION, AGATHA CHRISTIE, POIROT, the Agatha Christie Signature and AC Monogram Logo are registered trademarks of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere. All rights reserved.
© Προλόγου: Sarah Phelps, 2016
© Εξωφύλλου: HarperCollinsPublishers Ltd.
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2022

Πρώτη έκδοση: Εκδόσεις Λυχνάρι, με τον τίτλο «Μάρτυς κατηγορίας»
Δεύτερη έκδοση: Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ, Δεκέμβριος 2022

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-4620-2
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-4621-9

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτί.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.	PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
<i>Από το 1979</i>	<i>Publishers since 1979</i>
Έδρα:	Head Office:
Τατοΐου 121, 144 52 Μεταμόρφωση	121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Βιβλιοπωλείο:	Bookstore:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα	13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550	Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

AGATHA CHRISTIE

Μάρτυρας κατηγορίας
και άλλες ιστορίες

Μετάφραση: Χρύσα Θ. Μπανιά

ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΑΓΚΑΘΑ ΚΡΙΣΤΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ

Η μυστηριώδης υπόθεση στο Στάιλς	Το μυστήριο του Λίστερντεϊλ	Ο Πάρκερ Πάιν ερευνά
Πέντε μικρά γουρουνάκια	Σιωπηλός μάρτυρας	Θάνατος στα σύννεφα
Φόνοι με αλφαριθμητική σειρά	Έγκλημα στον Νείλο	Νέμεση
Έγκλημα στο Οριάν Εξπρές	Έγκλημα κάτω από τον ήλιο	Οι τελευταίες υποθέσεις της Μις Μαργλ
Ο Πουαρό ερευνά	Μυστήριο στην Καραϊβική	Έγκλήματα στην καρδιά του χειμώνα
Φόνος στο πρεσβυτήριο	Η ξεχασμένη δολοφονία	Έγκλήματα στην καρδιά του καλοκαιριού
Το πτώμα στη βιβλιοθήκη	Ο φόνος είναι εύκολος	Έλα, πες μου πώς ζεις
Και δεν έμεινε κανένας	Η εξαφάνιση της γηραιάς κυρίας	Μετά την κηδεία
Δέκα ύποπτοι για φόνο	Ο Ωχρός Ίππος	Ραντεβού με τον θάνατο
Μια αυτοβιογραφία	Το μυστήριο του Σίταφορντ	Καφές σκέτος
Έγκλημα στο γκολφ	Ο θάνατος του λόρδου Έτζουερ	Θλιμμένο κυπαρίσσι
Η δολοφονία του Ρότζερ Ακροϊντ	Με ανοιχτά χαρτιά	Άγνωστος προορισμός
Οι Μεγάλοι Τέσσερις	Η περιπέτεια της χριστουγεννιάτικης πουτίγκας	Μικρές ιστορίες μυστηρίου
Θανάσιμος κίνδυνος	Το τρένο των 16:50	Αφρώδες κυάνιο
Οι πρώτες υποθέσεις του Πουαρό	Τα δεκατρία προβλήματα	Ο ιστός της αράχνης
Η φαρμακερή πένα	Συνέταιροι στο έγκλημα	Πάρτι για δολοφόνους
Πρόσκληση σε φόνο	Ατέλειωτη νύχτα	Ραντεβού στη Βαγδάτη
Ο μυστικός αντίπαλος	Επιβάτης για Φρανκφούρτη	Το Χόλοου
Η δοκιμασία της αθωότητας	Ο άντρας με το καφέ κοστούμι	Φόνος στον αριθμό 14 και άλλες ιστορίες
Το μυστικό του Τσίμνις	Προς το μηδέν	Όσο διαρκεί το φως και άλλες ιστορίες
Φόνος στη Μεσοποταμία	Γάτα ανάμεσα σε περιστέρια	Ο Σκυλί του θανάτου και άλλες ιστορίες
Το μυστήριο του Μπλε Τρένου	Ο γρίφος του παπουτσιού με την αγκράφα	Ο απροσδόκητος επισκέπτης
Τα Χριστούγεννα του Ηρακλή Πουαρό	Στην πλημμυρίδα της ζωής	Μάρτυρας κατηγορίας και άλλες ιστορίες
Τραγωδία σε τρεις πράξεις	Τα ρολόγια	Αστέρι πάνω από τη Βηθλεέμ
Οι άθλοι του Ηρακλή	Ξενοδοχείο Μπέρτραμ	Το τρίτο κορίτσι
Σίκαλη στην τσέπη	Το τέχνασμα με τον καθρέφτη	
Ο καθρέφτης ράγισε	Η Πύλη του Πεπρωμένου	
Ν ή Μ;	Ο θάνατος έβαλε τελεία	
Το μυστήριο των εφτά ρολογίων	Ο μυστηριώδης κύριος	
Γατί δε φώναξαν την Έβανς;	Κουίν	

Περιεχόμενα

Πρόλογος της Σάρα Φελπς	9
1. Μάρτυρας κατηγορίας.....	15
2. Ατύχημα.....	41
3. Ο τέταρτος άνδρας.....	53
4. Το μυστήριο του γαλάζιου βάζου.....	74
5. Το μυστήριο της ισπανικής μπέρτας	98
6. Φίλομελ Κότατζ	119
7. Το κόκκινο σινιάλο	147
8. Το δεύτερο γκονγκ.....	172
9. Είκοσι κοτσύφια	200
10. S.O.S.	222
11. Όποιος θέλει μπορεί	243
12. Ο Πουαρό και το μυστήριο της ρεγκάτας	261

Πρόλογος

Θα ήθελα να εξηγηθώ εξ αρχής. Έως πριν από λίγα χρόνια δεν είχα διαβάσει κανένα έργο της Άγκαθα Κρίστι, ούτε είχα παρακολουθήσει ποτέ κάποια από τις πολλές μεταφορές των μυθιστορημάτων της. Είχα δει αποσπάσματα, ναι, αλλά δεν είχα παρακολουθήσει κάτι από την αρχή ως το τέλος. Είχα περάσει εκατοντάδες φορές έξω από το Θέατρο Σεντ Μάρτινς, το οποίο ανεβάζει την *Ποντοκοπαγίδα* εδώ και πάνω από εξήντα χρόνια, και μάλιστα κατέβαινα στην άσφαλο για να αποφύγω τις ουρές στο πεζοδρόμιο. Το όνομα Άγκαθα Κρίστι μου ήταν απόλυτα οικείο, κι έτσι θεωρούσα πως ήξερα για ποιο πράγμα έγραφε: για πρεσβυτέρια και πάρκα σε χωριά, για τ'Όριεντ Εξπρές και τον Νείλο, για εξοχικά, για την κοφτή βρετανική προφορά και για ένα πτώμα στο πάτωμα. Κάποιος τσιρίζει «Φόνος!», μα στην πραγματικότητα ο φόνος χρησιμεύει ως καταλύτης για τις παιγνιώδεις χαρές του μυστηρίου και για μια αφθονία αινιγματικών στοιχείων που μόνο ένας τρίτος μπορεί να ανακαλύψει, όπως η γεροντοκόρη με τη διαπεραστική ματιά και τη φαρμακερή γλώσσα, η μισ Τζέιν Μαργλ, ή ο Βέλγος ντετέκτιβ με το ασυνήθιστο μουστάκι, ο Ηρακλής Πουαρό. Είναι μια διασκέδαση γεμάτη θαλπωρή. Η επιτομή μιας ιδιαίτερης αγγλικότητας με νοσταλγικό φορτίο. Το μυστήριο λύνεται ικανοποιητικά, ο κακός αναγνωρίζεται και το status quo αποκαθίσταται. Στο «Τέλος» έχουν πάει καλά όλα. Αυτό πίστευα.

Έπειτα μου ζήτησαν να διαβάσω το *Και δεν έμεινε κανένας* ώστε

να γίνει προσαρμογή για το BBC, και η αγριότητα του μυθιστορήματος με σόκαρε βαθιά. Ένας μυστηριώδης οικοδεσπότης καλεί δέκα ξένους σε ένα απομονωμένο νησί. Χαρακτήρες-αρχέτυπα: ο Γιατρός, ο Στρατηγός, ο Επιθεωρητής, ο Δικαστής, η Δασκάλα, η Γεροντοκόρη και ο Μπάτλερ, σαν παιχνίδια παρατεταγμένα για ένα επιτραπέζιο. Μια μαγνητοφωνημένη φωνή τους κατηγορεί όλους για φόνο και κατονομάζει τα θύματά τους. Ένας-ένας οι χαρακτήρες πεθαίνουν, ενώ ο τρόπος θανάτου τους ταιριάζει με ένα ανατριχιαστικό παιδικό τραγουδάκι. Αναζητούν τον δολοφόνο, μα στο νησί δεν υπάρχει κανείς άλλος. Ο δολοφόνος είναι ένας από αυτούς. Ποιος όμως;

Το βιβλίο *Και δεν έμεινε κανένας* είναι πολλά πράγματα: το υπέρτατο μυστήριο σε ένα κλειδωμένο δωμάτιο· ένα συνταρακτικό ψυχολογικό θρίλερ· μια εγκληματολογική πραγματεία πάνω στη φύση της ενοχής· το πορτρέτο ενός ψυχοπαθή... και παρά τις αναλαμπές δηκτικού πνεύματος, είναι τρομακτικό. Δέκα απομονωμένοι και παρανοϊκοί χαρακτήρες αντιμετωπίζουν ένα κτηνώδες, αμείλικτο ξεκαθάρισμα προς το οποίο δεν υπάρχει πιθανός μετριασμός, καμία ευκαιρία για ικεσία, κανένα καταφύγιο. Κανένα λαγωνικό δε θα καταφτάσει για να ερμηνεύσει τα στοιχεία, να συλλάβει τον κακό και να αποκαταστήσει την τάξη, και το μόνο πράγμα που μπορεί να κάνει κανείς είναι να προσπαθήσει απελπισμένα να επιβιώσει. Με δυο λέξεις, μόνο θαλπωρή δεν έχει. Μου έκανε εντύπωση, επίσης, ότι πρόκειται για ένα μυθιστόρημα της εποχής του. Γραμμένο και δημοσιευμένο το 1939, με τον κόσμο να τρέχει προς άλλον έναν κατακλυσμιαίο πόλεμο, ένιωθα πως η ιστορία βρίσκεται ακριβώς στο χείλος του χάους και της σφαγής του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, αλλά ταυτόχρονα είναι και σοκαριστικά σύγχρονη. Συνάμα την ένιωθα και βαθύτατα ανατρεπτική.

Μετά το *Και δεν έμεινε κανένας* μου ζήτησαν να διαβάσω τον *Μάρτυρα κατηγορίας* για μια δίωρη προσαρμογή για το BBC. Είναι μια ιστορία γύρω από το σεξ, τα χρήματα, την απάτη, τη συμπεριφορά και τη δολοφονία με μια λαμπρότατη, ταχυδακτυλουργική

ανατροπή. Διαθέτει κάθε στοιχείο του κλασικού νουάρ: θολά κίνητρα, μια αινιγματική *femme fatale* κι έναν φαινομενικά καθωσπρέπει άνδρα τον οποίο τραβούν βαθιά μέσα στον ιστό. Διαδραματίζεται (όπως και πολλές ακόμα ιστορίες σε αυτή τη συλλογή) στη βαθιά διχασμένη δεκαετία του 1920, μια εποχή ιλιγγιώδους ηδονιστικής υπερβολής, σαμπάνιας, γυαλιστερών μαλλιών και συναρπαστικών ψιθύρων της τζαζ για κάποιους, αλλά και εξαντλητικής πενίας και ανέχειας για τους περισσότερους. Είναι ένας κόσμος με ρυπαρά οικοτροφεία, υγρούς δρόμους με ανατριχιαστική ομίχλη, φώτα γκαζιού που τρεμοπαίζουν και το ψυχρό, καθάριο φως του δικαστηρίου. Τον σκεπάζει η σκοτεινή σκιά του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου με τη σεισμική αναταραχή του, τις ραγισμένες βεβαιότητες, τις ουλές και τον τρόπο. Στην τηλεοπτική μεταφορά ο Λέοναρντ Βόουλ, ο απένταρος νεαρός που κατηγορείται ότι αποπλάνησε και χειραγώγησε την εύπορη, ενδοτική Έμιλι Φρεντς ώστε να τον ευνοήσει στη διαθήκη της κι ότι έπειτα τη δολοφόνησε, λέει στον τυπολάτρη συνήγορό του, Τζον Μέιχιου*, ότι δεν κατάφερε «να στεριώσει πουθενά μετά τον στρατό». Αυτή η λεπτομέρεια αντηχεί το τραύμα της μάχης. Η Ρομέιν, μια Βιεννέζα ηθοποιός και το μόνο άτομο που είναι σε θέση να μιλήσει προς υπεράσπιση του Βόουλ, θεωρείται πως τού έχει ρίξει τα δίχτυα της για να μπορέσει να ξεφύγει από τα ερείπια της Ευρώπης που καπνίζουν ακόμα. Είναι μια «επικίνδυνη γυναίκα», όπως πιστεύει ο Μέιχιου, «πολύ επικίνδυνη». Δεν έχει ιδέα.

Η ιστορία βρίθκει από παραβατικές κορόνες. Η σχέση ανάμεσα στην Έμιλι Φρεντς και τον Λέοναρντ Βόουλ, την οποία ο Βόουλ περιγράφει ως μητρική, θα μπορούσε κάλλιστα να εκληφθεί ως σεξουαλική. Η Τζάνετ, η υπηρέτρια, περιγράφεται ως τόσο κυριευμένη από μίσος και ζήλια, ώστε αναρωτιέται κανείς για τη δυναμι-

* Το όνομα του κυρίου Μέιχερν από το διήγημα μετατράπηκε σε Μέιχιου για την παραγωγή επί σκηνής, και στη συνέχεια έγινε Τζον Μέιχιου για τη δραματοποίηση του BBC. (Σ.τ.Σ.)

κή του σπιτικού του οποίου γίνεται μέρος ο Βόουλ. Ως και ο Μείχιου, με το ξερό βηχαλάκι, τα γυαλιά στη μύτη και την προσκόλλησή στις «φυσιολογικές διαδικασίες» δεν έχει ανοσία στην παράβαση. Η Ρομείν τον συναρπάζει μέχρις εμμονής. Στη διάρκεια της πολύ δημόσιας ταπείνωσής της εγκαταλείπει την πνιγνή νομική του γλώσσα υπέρ του ερωτισμού· το «εξαίσιο κορμί» της, ο τρόπος με τον οποίο λάμπει κι επιδεικνύεται «σαν τροπικό λουλούδι». Άθελά του νιώθει κανείς πόσο απολαμβάνει να βλέπει τη Ρομείν να λυγίζει όσο την επικρίνει το υπόλοιπο δικαστήριο. Η αμαρτωλή γυναίκα δεν είναι πια τόσο επικίνδυνη. Και η ανατροπή, όταν έρχεται, εκρήγνυται σαν βόμβα. Ο νόμος είναι ελαττωματικός. Η δικαιοσύνη μπορεί κάλλιστα να κάνει λάθος, να καθοδηγηθεί από το συναίσθημα και τα συναισθήματα είναι εύκολα χειραγωγήσιμα. Δεν είναι η αλήθεια αυτό που μετράει, δείχνει να υπονοεί η Κρίστι, μα η συμπεριφορά. Η συμπεριφορά είναι το παν.

Ένα στοιχείο που διατρέχει το έργο της Κρίστι είναι το θέμα της συμπεριφοράς και οι ταυτότητες που υιοθετούν οι άνθρωποι για να κρύψουν τον πραγματικό τους εαυτό και τα κίνητρά τους. Οι χαρακτήρες στο *Και δεν έμεινε κανένας κοιτάζονται*, βλέπουν οικεία αρχέτυπα κι αναρωτιούνται με τρόπο ποιοι είναι στην πραγματικότητα και για τι είδους πράξεις είναι ικανοί τώρα που διαβλέπουν πίσω από το πέπλο της ευμάρειας, του σεξ, της πίστης και του κύρους. Το ίδιο αληθεύει και για τους χαρακτήρες σε αυτά εδώ τα διηγήματα. Σε κάθε ανθρώπινη αλληλεπίδραση, μεταξύ ανδρών και γυναικών, μεταξύ γονέων και παιδιών, μεταξύ παλιών φίλων, υποβόσκει ο εκφοβισμός. Το *Φίλομελ Κότατζ*, η ειδυλλιακή κατοικία του παθιασμένου νιόπαντρου ζευγαριού, μετατρέπεται αργά στο κάστρο του Κυανοπώγωννα, με μια νεαρή σύζυγο που ζει υπό τον φόβο του άνδρα που μόλις έχει παντρευτεί. Η έντονα εγκάρδια οικογενειακή ατμόσφαιρα στο *S.O.S.* είναι φορτισμένη από απειλές. Η μοχθηρία τρεμολάμπει πίσω από συνηθισμένα αντικείμενα και καθημερινές τελετουργίες. Η καλοσύνη και η ανθρώπινη ευπρέπεια δεν αποτελούν προστασία· αντίθετα, σε στιγματίζουν

ως ευάλωτο, ως εύκολο θύμα. Σε μια από τις πλέον άγριες ιστορίες, το *Μυστήριο του γαλάζιου βάζου*, ένας χαρωπός νεαρός, ενθουσιώδης παίκτης του γκολφ, βυθίζεται στην παράνοια και την παραίσθηση επειδή πιστεύει ότι ακούει μια αβοήθητη γυναίκα να ουρλιάζει «Φόνος!». Γνωρίζει άτομα από τα οποία περιμένει βοήθεια, μα τελικά αυτά αποδεικνύονται οι αρχιτέκτονες της απελπισίας και της ταραχής του. Στο *Κόκκινο σινιάλο* ένας χαρακτήρας παρατηρεί ότι «όταν κάποιος [...] ή κάποια φέρεται απόλυτα φυσιολογικά κατά τα φαινόμενα, μπορεί στην πραγματικότητα να αποτελεί δριμύτατη πηγή κινδύνου για την κοινότητα». Με άλλα λόγια, μην εμπιστεύεσαι κανέναν. Ούτε ψυχή. Δεν ξέρεις ποιοι είναι οι άλλοι πραγματικά.

«Απόλυτα φυσιολογικοί». Οι γείτονές σου. Άνθρωποι τους οποίους βλέπεις κάθε μέρα. Η οικογένειά σου. Η γυναίκα που κάθεται πλάι σου στο τρένο. Σου μοιάζουν. Μιλούν όπως εσύ. Τους εγκρίνεις. Ταιριάζουν στο σύνολο, μα θα μπορούσαν να αλλάξουν ανά πάσα στιγμή κι εσύ δεν ξέρεις πότε. Και σε ζυγίζουν για να δουν τι μπορούν να κερδίσουν και πώς θα καταφέρουν να γλιτώσουν ατιμώρητοι.

Εκείνο που μου φαίνεται εκπληκτικό εδώ είναι η διάχυτη, παραζαλισμένη ένταση, η παράνοια και η βία που σιγοβράζει. Ναι, ως μυστήρια δολοφονιών πρέπει να διαθέτουν ένταση και άρωμα βίας, μα εδώ συμβαίνει και κάτι άλλο. Κάθε συγγραφέας απορροφά τις ανησυχίες της εποχής του, δεν μπορούμε να κάνουμε αλλιώς, και κατά τη γνώμη μου αυτό που καθιστά τα καλύτερα μυθιστορήματα και τις ιστορίες της Κρίστι σημαντικά στο σήμερα είναι ο τρόπος με τον οποίο μετρά τον σφυγμό της εποχής της και τον βρίσκει αδύναμο, ανήσυχο και πυρετώδη. Ανατέμνεται η ίδια η αγγλικότητα. Οι παλιές βεβαιότητες καταρρέουν. Δεν αποκαθίσταται το status quo, δε θα πάνε όλα καλά στο «Τέλος». Η πίστη, ο νόμος, το κύρος, τα προνόμια και τα επαγγέλματα είναι ψιλές μεταμφιέσεις που δεν προστατεύουν από χαμογελαστούς κυνηγούς, χυμένο αίμα και χαμένες ζωές. Όλοι είμαστε ικανοί για φρικτά πράγ-

ματα. Ο κίνδυνος ελλοχεύει παντού. Δεν ξέρεις ποιος είναι ο άλλος στην πραγματικότητα, δεν ξέρεις αν το κοκτέιλ που σου δίνει να πιεις είναι ασφαλές, αν το κηροπήγιο που γυαλίζει μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως όπλο, αν θα θεωρήσει τη ζωή σου δίκαιο αντάλλαγμα για τη φιλοδοξία του... Πολύ απλά, δεν ξέρεις. Γι' αυτό μην εμπιστεύεσαι κανέναν. Ούτε τον ίδιο σου τον εαυτό...

Επειδή ο κυνηγός μπορεί τελικά να είσαι εσύ.

ΣΑΡΑ ΦΕΛΠΣ
2016

Μάρτυρας κατηγορίας

Ο κύριος Μείκερν στερέωσε τα γυαλιά στη μύτη του και καθάρισε τον λαιμό με το τόσο ξερό βηχαλάκι που τον χαρακτήριζε. Έπειτα κοίταξε ξανά τον άνδρα απέναντί του, τον άνδρα που κατηγορούνταν για ανθρωποκτονία από πρόθεση.

Ο κύριος Μείκερν ήταν ένας μικρόσωμος άνδρας με ακριβείς τρόπους, ντύσιμο κομψό αν όχι ματαιόδοξο, και δύο παμπόνηρα, διαπεραστικά γκρίζα μάτια. Δεν ήταν διόλου ανόητος. Μάλιστα ο κύριος Μείκερν είχε ιδιαίτερα καλή φήμη ως δικηγόρος. Η φωνή του, όταν μίλησε στον πελάτη του, ήταν ξερή μα όχι άκαρδη.

«Θέλω να σας γίνει απόλυτα κατανοητό ότι διατρέχετε σοβαρότατο κίνδυνο και ότι απαιτείται απόλυτη ειλικρίνεια».

Ο Λέοναρντ Βόουλ, ο οποίος είχε καρφώσει τα μάτια στον κενό τοίχο απέναντί του σαν παραζαλισμένος, μετέφερε το βλέμμα στον δικηγόρο.

«Το ξέρω», είπε απελπισμένος. «Μου το λέτε διαρκώς. Θαρρώ, όμως, πως ακόμα δεν μπορώ να συνειδητοποιήσω ότι κατηγορούμαι για φόνο – φόνο. Ένα έγκλημα τόσο σκληρό και διαβολικό».

Ο κύριος Μείκερν ήταν πρακτικός και όχι συναισθηματικός. Έβηξε ξανά, έβγαλε τα γυαλιά, τα καθάρισε προσεκτικά και τα έβαλε ξανά στη μύτη του. Έπειτα είπε:

«Ναι, ναι. Και τώρα, αγαπητέ κύριε Βόουλ, θα κάνουμε μια αποφασιστική προσπάθεια να σας απαλλάξουμε... και θα το πετύχου-

με... θα το πετύχουμε. Πρέπει να μου δώσετε όλα τα δεδομένα όμως. Πρέπει να ξέρω πόσο επιζήμια μπορεί να είναι η υπόθεση για εσάς. Έπειτα θα διαμορφώσουμε την καλύτερη γραμμή υπεράσπισης».

Ο νεαρός άνδρας τον κοιτούσε ακόμα παραζαλισμένος, αβοήθητος. Στον κύριο Μείκερν η κατάσταση φαινόταν αρκετά ζοφερή, και η ενοχή του κατηγορουμένου βέβαιη. Τώρα, για πρώτη φορά, ένωσε μια αμφιβολία.

«Πιστεύετε ότι είμαι ένοχος», είπε χαμηλόφωνα ο Λέοναρντ Βόουλ. «Για τον Θεό, όμως, σας ορκίζομαι ότι δεν είμαι! Τα πράγματα φαίνονται πολύ άσχημα, το ξέρω. Είναι σαν να έχω παγιδευτεί – παντού γύρω μου υπάρχει ένα δίχτυ που με τυλίγει όπου κι αν στραφώ. Μα δεν το έκανα εγώ, κύριε Μείκερν, δεν το έκανα εγώ!»

Ο καθένας σε μια τέτοια θέση ήταν φυσικό να υποστηρίξει την αθωότητά του. Ο κύριος Μείκερν το ήξερε αυτό. Κι όμως, άθελά του εντυπωσιάστηκε. Ίσως τελικά ο Λέοναρντ Βόουλ ήταν πράγματι αθώος.

«Έχετε δίκιο, κύριε Βόουλ», είπε βλοσυρά. «Η υπόθεση φαίνεται όντως πολύ άσχημη. Δέχομαι τη διαβεβαίωσή σας, παρ' όλα αυτά. Και τώρα ας περάσουμε στα γεγονότα. Θέλω να μου πείτε με δικά σας λόγια πώς ακριβώς έτυχε να γνωρίσετε τη δεσποινίδα Έμιλι Φρεντς».

«Συνέβη μια μέρα στην Όξφορντ Στριτ. Είδα μια ηλικιωμένη γυναίκα να περνά απέναντι. Κουβαλούσε πολλά πακέτα. Στη μέση του δρόμου τής έπεσαν, εκείνη προσπάθησε να τα σηκώσει, είδε ότι κόντευε να την πατήσει ένα λεωφορείο και μόλις που πρόλαβε να φτάσει ασφαλής στο πεζοδρόμιο, παραζαλισμένη και σαστισμένη από τον κόσμο που της είχε φωνάξει. Εγώ σήκωσα τα πακέτα, τα σκούπισα από τη λάσπη όσο καλύτερα μπορούσα, έδεσα ξανά τον σπάγκο σε ένα από αυτά και της τα επέστρεψα».

«Θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι της σώσατε τη ζωή;»

«Όχι, προς Θεού! Εγώ απλά έκανα μια συνηθισμένη πράξη ευ-

γένειας. Εκείνη φάνηκε ιδιαίτερα ευγνώμων, με ευχαρίστησε θερμά και είπε περίπου πως οι τρόποι μου δε μοιάζουν με αυτούς των περισσότερων νέων σήμερα – δε θυμάμαι τα ακριβή λόγια. Έπειτα σήκωσα το καπέλο και πήρα τον δρόμο μου. Δεν περίμενα να την ξαναδώ. Μα η ζωή είναι γεμάτη συμπτώσεις. Το ίδιο ακριβώς βράδυ τη συνάντησα σε ένα πάρτι στο σπίτι ενός φίλου. Με αναγνώρισε αμέσως και ζήτησε να μας συστήσουν. Τότε έμαθα πως λεγόταν δεσποινίς Έμιλι Φρεντς και ζούσε στο Κρίκλγουντ. Τηςμίλησα για κάμποση ώρα. Υποθέτω πως ήταν από τις ηλικιωμένες που ξαφνικά νιώθουν έντονη συμπάθεια για ορισμένα άτομα. Έτσι συμπάθησε κι εμένα, με αφορμή μια απλούστατη πράξη που θα είχε κάνει ο καθένας. Φεύγοντας μου έσφιξε θερμά το χέρι και ζήτησε να την επισκεφτώ. Φυσικά απάντησα ότι θα το έκανα μετά χαράς, κι εκείνη άρχισε να επιμένει να ορίσουμε μέρα. Εγώ δεν ήθελα ιδιαίτερα να πάω, μα θα φαινόταν αγενές να αρνηθώ, γι' αυτό κλείσαμε για το επόμενο Σάββατο. Αφού έφυγε, έμαθα από τους φίλους μου κάποια πράγματα για εκείνη. Ότι ήταν πλούσια, εκκεντρική, ζούσε μόνη με μια υπηρέτρια και είχε οκτώ γάτες».

«Κατάλαβα», είπε ο κύριος Μέικερν. «Το γεγονός ότι ήταν εύπορη αναφέρθηκε από τόσο νωρίς;»

«Αν εννοείτε πως ρώτησα εγώ—» άρχισε να λέει έντονα ο Λέοναρντ Βόουλ, όμως ο κύριος Μέικερν τον σταμάτησε με μια χειρονομία.

«Οφείλω να κοιτάξω την υπόθεση όπως θα παρουσιαστεί από την άλλη πλευρά. Ένας συνηθισμένος παρατηρητής δε θα είχε υποθέσει πως η δεσποινίς Φρεντς ήταν εύπορη. Ζούσε φτωχικά, ταπεινά σχεδόν. Αν δε σας είχαν πει το αντίθετο, πιθανότατα θα είχατε υποθέσει πως η οικονομική της κατάσταση δεν ήταν καλή – στην αρχή, σε κάθε περίπτωση. Ποιος ακριβώς σας είπε πως ήταν εύπορη;»

«Ο φίλος μου Τζορτζ Χάρβεϊ, στο σπίτι του οποίου έγινε εκείνο το πάρτι».

«Είναι πιθανό να θυμάται ότι το είπα;»

«Πραγματικά δεν ξέρω. Φυσικά έχει περάσει αρκετός καιρός».

«Ακριβώς, κύριε Βόουλ. Βλέπετε, ο πρώτος στόχος του συνηγού κατηγορίας θα είναι να αποδείξει ότι βρισκόσασταν σε δεινή οικονομική θέση – δεν αληθεύει αυτό;»

Ο Λέοναρντ Βόουλ κοκκίνισε.

«Ναι», είπε χαμηλόφωνα. «Εκείνη την εποχή είχα μια δαιμονισμένη κακοτυχία».

«Μάλιστα», είπε ξανά ο κύριος Μέικερν. «Θα πουν ότι επειδή, όπως είπα, βρισκόσασταν σε δεινή οικονομική θέση, γνωρίσατε μια πλούσια ηλικιωμένη και καλλιεργήσατε τη γνωριμία με ζήλο. Αν τώρα είμαστε σε θέση να πούμε πως δεν είχατε ιδέα ότι είχε χρήματα και πως την επισκεφτήκατε καθαρά και μόνο από εγκάρδια ευγένεια—»

«Όπως και έγινε».

«Βεβαιότατα. Δεν αμφισβητώ τα λεγόμενά σας. Απλώς τα κοιτάζω από τη σκοπιά ενός τρίτου. Πολλά εξαρτώνται από τη μνήμη του κυρίου Χάρβεϊ. Είναι πιθανό να θυμάται αυτή τη συζήτηση ή όχι; Θα μπορούσε να τον μπερδέψει ο συνήγορος κατηγορίας και να πιστεύει ότι έλαβε χώρα αργότερα;»

Ο Λέοναρντ Βόουλ συλλογίστηκε για μερικά λεπτά. Έπειτα είπε αρκετά σταθερά, αλλά με κάπως πιο χλωμή όψη:

«Δε νομίζω πως θα έχει επιτυχία αυτή η γραμμή, κύριε Μέικερν. Αρκετοί από τους παρόντες άκουσαν το σχόλιό του και μάλιστα ένας-δυο άρχισαν να με πειράζουν επειδή είχα κατακτήσει μια πλούσια ηλικιωμένη».

Ο δικηγόρος προσπάθησε να κρύψει την απογοήτευσή του με μια κίνηση του χεριού.

«Δυστυχώς», είπε. «Ωστόσο, σας συχαίρω για την ειλικρίνειά σας, κύριε Βόουλ. Από εσάς περιμένω καθοδήγηση. Η κρίση σας είναι πολύ σωστή. Θα ήταν καταστροφικό να επιμεινουμε στη γραμμή για την οποία σας μίλησα. Πρέπει να το αφήσουμε αυτό το σημείο. Γνωρίσατε τη δεσποινίδα Φρεντς, την επισκεφτήκατε, η γνωριμία προχώρησε. Θέλουμε έναν ξεκάθαρο λόγο για όλα αυ-

τά. Γιατί εσείς, ένας νεαρός τριάντα τριών ετών, ευπαρουσίαστος, αθλητικός, αγαπητός στους φίλους, αφιερώνετε τόσο χρόνο σε μια ηλικιωμένη με την οποία πολύ δύσκολα θα είχατε κάτι κοινό;»

Ο Λέοναρντ Βόουλ άνοιξε τα χέρια σε μια απελπισμένη κίνηση.

«Δεν ξέρω να σας πω... πραγματικά δεν ξέρω. Μετά την πρώτη επίσκεψη, με πίεσε να ξαναπάω, είπε πως ήταν μόνη και δυστυχής. Έτσι δυσκολεύτηκα να αρνηθώ. Έδειξε τόσο ανοιχτά τη συμπάθεια και την αδυναμία που μου είχε ώστε εγώ ήρθα σε δύσκολη θέση. Βλέπετε, κύριε Μέικερν, έχω αδύναμη φύση, παρυσύρομαι, είμαι άνθρωπος που δεν μπορεί να πει “όχι”. Και είτε με πιστεύετε, είτε όχι, όπως προτιμάτε, μετά την τρίτη ή τέταρτη επίσκεψη κατάλαβα ότι είχα αρχίσει να τη συμπαθώ πραγματικά τη γιαγιάκα. Η μητέρα μου πέθανε όταν ήμουν μικρός, με ανέθρεψε μια θεία, και πέθανε κι εκείνη όταν ήμουν δεκαπέντε χρόνων. Αν σας πω ότι πραγματικά μου άρεσε να έχω μια μητέρα που με νταντεύει, τολμώ να πω ότι απλά θα γελάσετε».

Ο κύριος Μέικερν δε γέλασε. Αντίθετα, έβγαλε ξανά τα γυαλιά του και τα καθάρισε, σημάδι που πάντα μαρτυρούσε βαθιά σκέψη.

«Δέχομαι την εξήγησή σας, κύριε Βόουλ», είπε τελικά. «Τη θεωρώ ψυχολογικά πιθανή. Βέβαια, αν το δικαστήριο θα τη δει έτσι είναι άλλο θέμα. Συνεχίστε την αφήγησή σας, παρακαλώ. Πότε ήταν η πρώτη φορά που η δεσποινίς Φρεντς σάς ζήτησε να φροντίσετε τα επαγγελματικά της θέματα;»

«Μετά την τρίτη ή τέταρτη επίσκεψή μου. Δεν καταλάβαινε πολλά από οικονομικά ζητήματα κι ανησυχούσε για κάποιες επενδύσεις».

Ο κύριος Μέικερν σήκωσε το βλέμμα απότομα.

«Προσέξτε, κύριε Βόουλ. Η υπηρέτρια, Τζάνετ Μακένζι, καταθέτει πως η εργοδότηριά της ήταν πολύ ικανή στα οικονομικά και έφερνε σε πέρας όλες τις προσωπικές υποθέσεις της. Το ίδιο συμβαίνει και από την κατάθεση των τραπεζιτών της».

«Δεν μπορώ να κάνω κάτι γι' αυτό», είπε σοβαρά ο Βόουλ. «Η ίδια μου το είπε».

Ο κύριος Μέικερν τον κοίταξε σιωπηλός για λίγες στιγμές. Αν και δεν είχε πρόθεση να το πει, εκείνη τη στιγμή ενισχύθηκε η πεποίθηση ότι ο Λέοναρντ Βόουλ ήταν αθώος. Όλο και κάτι ήξερε κι εκείνος γύρω από τη νοοτροπία των ηλικιωμένων κυριών. Είδε τη δεσποινίδα Φρεντς, συνεπαρμένη από τον ευπαρουσίαστο νεαρό, να αναζητά μετά μανίας προφάσεις που θα τον φέρουν στο σπίτι της. Τι πιο πιθανό παρά να επικαλεστεί άγνοια γύρω από τις επιχειρήσεις και να τον ικετεύσει να τη βοηθήσει με τα οικονομικά της; Ήταν γυναίκα του κόσμου και καταλάβαινε πως κάθε άνδρας θα κολακευόταν λίγο από μια τέτοια παραδοχή ανωτερότητας. Ο Λέοναρντ Βόουλ είχε κολακευτεί. Επίσης, ίσως η ίδια να μην ήταν ενάντια στην ιδέα να μάθει ο νεαρός πως ήταν εύπορη. Η Έμιλι Φρεντς ήταν ηλικιωμένη με ισχυρή θέληση, πρόθυμη να πληρώσει το τίμημα γι' αυτό που ήθελε. Όλα αυτά πέρασαν γρήγορα από το μυαλό του κυρίου Μέικερν, μα εκείνος δεν το έδειξε, αντίθετα έκανε μία ακόμα ερώτηση.

«Και χειριστήκατε πράγματι τις υποθέσεις της κατόπιν δικού της αιτήματος;»

«Μάλιστα».

«Κύριε Βόουλ», είπε ο δικηγόρος, «θα σας κάνω μια σοβαρότατη ερώτηση, στην οποία είναι ζωτικής σημασίας να λάβω μια ειλικρινή απάντηση. Βρισκόσασταν σε δυσχερή οικονομική θέση. Κρατούσατε στα χέρια σας τη διαχείριση των οικονομικών μιας ηλικιωμένης – μιας ηλικιωμένης η οποία, όπως η ίδια δήλωνε, δεν ήξερε σχεδόν τίποτα από επιχειρήσεις. Χρησιμοποιήσατε, σε οποιαδήποτε στιγμή ή με οποιονδήποτε τρόπο, προς όφελός σας τα χρεόγραφα που διαχειριζόσασταν; Επιδιοθήκατε για προσωπικό οικονομικό όφελος σε οποιαδήποτε συναλλαγή η οποία δεν ήταν έντιμη;» Ο Βόουλ έκανε να απαντήσει, μα ο κύριος Μέικερν τον έκοψε. «Περιμένετε μια στιγμή πριν απαντήσετε. Μπροστά μας ανοίγονται δύο δρόμοι. Είτε θα τονίσουμε τη δική σας ακεραιότητα και εντιμότητα κατά τη διαχείριση των υποθέσεών της, ενώ ταυτόχρονα θα υποδεικνύουμε πόσο απί-

θανο είναι να διαπράξατε μια δολοφονία με σκοπό να αποκτήσετε χρήματα τα οποία θα μπορούσατε να αποκτήσετε με απείρως πιο εύκολα μέσα. Αν, από την άλλη, υπάρχει οτιδήποτε στους χειρισμούς σας το οποίο θα μάθει η κατηγορούσα αρχή, αν, για να το θέσουμε ωμά, μπορέσει να αποδειχτεί ότι εξαπατήσατε την ηλικιωμένη με οποιονδήποτε τρόπο, θα πρέπει να ακολουθήσουμε τη γραμμή ότι δεν είχατε κανένα κίνητρο για τον φόνο, εφόσον η γυναίκα αποτελούσε ήδη επικερδή πηγή εισοδήματος για εσάς. Αντιλαμβάνεστε τη διαφοροποίηση. Και τώρα θα σας παρακαλέσω θερμά να το σκεφτείτε πολύ καλά πριν απαντήσετε».

Μα ο Λέοναρντ Βόουλ δεν το σκέφτηκε καθόλου.

«Οι χειρισμοί μου στις υποθέσεις της δεσποινίδος Φρεντς είναι απόλυτα έντιμοι και νόμιμοι. Έδρασα προς όφελος των συμφερόντων της με τις καλύτερές μου ικανότητες, κι αυτό ακριβώς θα διαπιστώσει όποιος εξετάσει το ζήτημα».

«Ευχαριστώ», είπε ο κύριος Μέικερν. «Ανακουφίζετε πολύ το μυαλό μου. Αναγνωρίζω ότι είστε πολύ έξυπνος ώστε να μου πείτε ψέματα για ένα τόσο σημαντικό θέμα».

«Μα σίγουρα», είπε με ζέση ο Βόουλ, «το ισχυρότερο σημείο υπέρ μου είναι η έλλειψη κινήτρου. Αν υποθέσει κανείς πως καλλιέργησα τη γνωριμία μιας εύπορης ηλικιωμένης κυρίας με την ελπίδα να της αποσπάσω χρήματα –γιατί αυτή, από ό,τι κατάλαβα, είναι η ουσία των όσων είπατε– ο θάνατός της δεν μπορεί παρά να μπαίνει εμπόδιο σε όλες μου τις ελπίδες».

Ο δικηγόρος τον κοίταξε έντονα. Έπειτα, πολύ αργά, επανέλαβε την ασυναίσθητη κίνηση με τα γυαλιά. Μίλησε πάλι μόνο όταν τα τοποθέτησε ξανά, σταθερά, στη μύτη του.

«Δε γνωρίζετε, κύριε Βόουλ, ότι η δεσποινίς Φρεντς άφησε διαθήκη, σύμφωνα με την οποία είστε ο κυριότερος δικαιούχος;»

«Τι πράγμα;» Ο κρατούμενος πετάχτηκε πάνω. Η δυσαρέσκεία του ήταν προφανής και απροσποίητη. «Για όνομα του Θεού! Μα τι λέτε; Άφησε τα χρήματά της σ' εμένα;»

Ο κύριος Μέικερν κούνησε το κεφάλι αργά. Ο Βόουλ κάθισε κάτω ξανά κι έριξε το κεφάλι μέσα στα χέρια.

«Θέλετε να πείτε πως δε γνωρίζετε τίποτα περί της διαθήκης;»

«Αν θέλω να πω; Το θέμα δεν είναι τι θέλω. Δε γνώριζα τίποτα σχετικά».

«Τι θα λέγατε αν σας πληροφορούσα ότι η υπηρέτρια, η Τζάνετ Μακένζι, ορκίζεται ότι το *ξέρατε*; Ότι η κυρία της της είπε σαφέστατα πως είχε ζητήσει τη συμβουλή σας γύρω από το θέμα και σας είχε μιλήσει για τις προθέσεις της;»

«Τι να πω; Ότι λέει ψέματα! Όχι, βιάζομαι. Η Τζάνετ είναι ηλικιωμένη. Πρόσχεχε την κυρία της σαν πιστό τσοπανόσκυλο, κι εμένα δε με συμπαθούσε. Ήταν ζηλιάρα και καχύποπτη. Θα έλεγα ότι η δεσποινίς Φρεντς εμπιστεύτηκε στην Τζάνετ τις προθέσεις της και η Τζάνετ είτε παρεξήγησε κάτι που είπε, είτε στο μυαλό της ήταν πεπεισμένη ότι εγώ είχα πείσει την ηλικιωμένη να το κάνει. Τολμώ να πω ότι τώρα πια πιστεύει και η ίδια πως πραγματικά της το είπε η δεσποινίς Φρεντς».

«Δεν πιστεύετε ότι σας αντιπαθεί αρκετά ώστε να ψεύδεται επίτηδες για το θέμα;»

Ο Λέοναρντ Βόουλ έδειξε σοκαρισμένος και ξαφνιασμένος.

«Όχι βέβαια! Γιατί να κάνει κάτι τέτοιο;»

«Δεν ξέρω», είπε σκεπτικός ο κύριος Μέικερν. «Μα είναι δριμύτατη σε ό,τι σας αφορά».

Ο αξιοθρήνητος νεαρός βόγκηξε ξανά.

«Έχω αρχίσει να καταλαβαίνω», μουρμούρισε. «Είναι τρομακτικό. Την καλόπιασα, έτσι θα πουν, την έβαλα να κάνει διαθήκη και να μου αφήσει τα χρήματά της, κι έπειτα εκείνο το βράδυ πήγα ως εκεί, και στο σπίτι δεν ήταν κανείς – τη βρήκαν την επόμενη μέρα... για όνομα του Θεού, είναι φρικτό!»

«Κάνετε λάθος όταν λέτε πως δεν ήταν κανείς στο σπίτι», είπε ο κύριος Μέικερν. «Η Τζάνετ, όπως θυμάστε, επρόκειτο να βγει εκείνο το απόγευμα. Βγήκε, όμως γύρω στις εννιά και μισή επέστρεψε για να πάρει το πατρών ενός μανικιού που είχε υποσχεθεί

σε μια φίλη. Μπήκε από την πίσω πόρτα, ανέβηκε να πάρει το πατρών και βγήκε ξανά. Είπε πως άκουσε φωνές στο καθιστικό, αν και δεν κατάφερε να διακρίνει τι έλεγαν, όμως ορκίζεται ότι η μία ήταν της δεσποινίδος Φρεντς και η άλλη ήταν ανδρική».

«Στις εννιά και μισή», είπε ο Λέοναρντ Βόουλ. «Στις εννιά και μισή...» Πετάχτηκε πάνω. «Μα τότε σώθηκα... σώθηκα...»

«Σωθήκατε; Τι εννοείτε;» φώναξε κατάπληκτος ο κύριος Μείχερν.

«Στις εννιά και μισή είχα επιστρέψει στο σπίτι! Μπορεί να το αποδείξει η σύζυγός μου. Άφησα τη δεσποινίδα Φρεντς γύρω στις εννιά παρά πέντε. Έφτασα στο σπίτι γύρω στις εννιά και είκοσι. Ήταν εκεί η γυναίκα μου και με περίμενε. Δόξα τω Θεώ – αχ, δόξα τω Θεώ! Να είναι καλά το πατρών της Τζάνετ Μακένζι».

Πάνω στην αγαλλίασή του σχεδόν δεν πρόσεξε ότι η σοβαρή έκφραση στο πρόσωπο του δικηγόρου δεν είχε αλλάξει. Τα λόγια του, όμως, τον προσγείωσαν ξανά, και μάλιστα απότομα.

«Και τότε κατά τη γνώμη σας ποιος δολοφόνησε τη δεσποινίδα Φρεντς;»

«Μα φυσικά ένας διαρρήκτης, όπως υπέθεσαν αρχικά. Μην ξεχνάτε ότι το παράθυρο είχε παραβιαστεί. Τη σκότωσαν με ένα ισχυρό χτύπημα με λοστό, ο οποίος βρέθηκε στο πάτωμα, πλάι στο πτώμα. Εξάλλου έλειπαν αρκετά πράγματα. Αν δεν ήταν οι παράλογες υποψίες της Τζάνετ και η αντιπάθεια που μου τρέφει, η αστυνομία δε θα είχε παρεκκλίνει ποτέ από τον σωστό δρόμο».

«Δε μας εξυπηρετεί καθόλου αυτό, κύριε Βόουλ», είπε ο δικηγόρος. «Τα αντικείμενα που έλειπαν ήταν ψιλοπράγματα άνευ αξίας, τα οποία αφαιρέθηκαν ως πρόφαση. Και τα σημάδια στο παράθυρο δεν ήταν διόλου πειστικά. Σκεφτείτε το και μόνος σας, εξάλλου. Λέτε ότι στις εννιά και μισή δεν ήσασταν πια στο σπίτι. Τότε ποιος ήταν ο άνδρας τον οποίο άκουσε η Τζάνετ να μιλά με τη δεσποινίδα Φρεντς στο καθιστικό; Μη μου πείτε ότι είχε πιάσει ψιλή κουβέντα με τον διαρρήκτη;»

«Όχι», είπε ο Βόουλ. «Όχι...» Φάνηκε προβληματισμένος και

αποθαρρημένος. «Όπως και να έχει, όμως», πρόσθεσε πιο ζωηρά, «εμένα με απαλλάσσει. Έχω *άλλοθι*. Πρέπει να δείτε αμέσως τη Ρομείν, τη σύζυγό μου».

«Φυσικά», συναίνεσε ο δικηγόρος. «Έπρεπε να έχω δει ήδη την κυρία Βόουλ, ωστόσο εκείνη έλειπε όταν σας συνέλαβαν. Τηλεγράφησα αμέσως στη Σκοτία και κατάλαβα ότι επιστρέφει απόψε. Θα περάσω να τη δω αμέσως μόλις φύγω από εδώ».

Ο Βόουλ κούνησε το κεφάλι και μια έκφραση πλήρους ικανοποίησης απλώθηκε στο πρόσωπό του.

«Ναι, θα σας τα πει η Ρομείν. Για όνομα του Θεού! Στάθηκα πολύ τυχερός».

«Συγχωρήστε μου την ερώτηση, κύριε Βόουλ, μα αγαπάτε πολύ τη γυναίκα σας;»

«Φυσικά».

«Κι εκείνη εσάς;»

«Η Ρομείν μού είναι αφοσιωμένη. Θα έκανε τα πάντα για μένα».

Ο νεαρός είχε μιλήσει με ενθουσιασμό, όμως η καρδιά του δικηγόρου βούλιαξε λίγο περισσότερο. Η μαρτυρία μιας αφοσιωμένης συζύγου... θα ήταν αξιόπιστη;

«Υπάρχει κάποιος άλλος που να σας είδε να επιστρέφετε στις εννιά και είκοσι; Κάποια υπηρέτρια, για παράδειγμα;»

«Δεν έχουμε υπηρέτρια».

«Μήπως τυχόν συναντήσατε κάποιον στο δρόμο της επιστροφής;»

«Κανέναν γνωστό. Έκανα ένα μέρος της διαδρομής με το λεωφορείο. Μπορεί να με θυμάται ο εισπράκτορας».

Ο κύριος Μέικερν κούνησε το κεφάλι αμφιβάλλοντας.

«Επομένως δεν μπορεί κανείς να επιβεβαιώσει την κατάθεση της γυναίκας σας;»

«Όχι. Αλλά δεν είναι απαραίτητο, σωστά;»

«Πιστεύω πως όχι. Πιστεύω πως όχι», είπε βιαστικά ο κύριος Μέικερν. «Και κάτι ακόμα. Γνώριζε η δεσποινίς Φρεντς ότι είστε παντρεμένος;»

«Ναι, φυσικά».

«Και παρ' όλα αυτά δεν πήγατε ποτέ να της γνωρίσετε τη σύζυγό σας. Γιατί αυτό;»

Για πρώτη φορά η απάντηση του Λέοναρντ Βόουλ βγήκε διστακτική και αβέβαιη.

«Τι να σας πω... δεν ξέρω».

«Γνωρίζετε πως η Τζάνετ Μακένζι ισχυρίζεται ότι η κυρία της σας θεωρούσε εργέννη και εξέταζε το ενδεχόμενο να σας παντρευτεί στο μέλλον;»

Ο Βόουλ έβαλε τα γέλια.

«Αυτό είναι παράλογο! Ήταν σαράντα χρόνια μεγαλύτερή μου!»

«Έχει ξαναγίνει», είπε ξερά ο δικηγόρος. «Το γεγονός δεν αλάζει. Άρα η σύζυγός σας δε γνώρισε ποτέ τη δεσποινίδα Φρεντς, σωστά;»

«Σωστά». Ξανά η συστολή.

«Αν μου επιτρέπετε», συνέχισε ο δικηγόρος, «δυσκολεύομαι να καταλάβω τη στάση σας πάνω στο θέμα».

Ο Βόουλ κοκκίνισε, δίστασε, κι έπειτα μίλησε.

«Θα μιλήσω ξεκάθαρα. Όπως ξέρετε, είχα οικονομικές δυσκολίες. Έλπιζα πως ίσως η δεσποινίς Φρεντς μου δάνειζε χρήματα. Με συμπαθούσε, ωστόσο δεν την ενδιέφεραν καθόλου τα προβλήματα ενός νεαρού ζευγαριού. Από νωρίς κατάλαβα πως θεωρούσε δεδομένο ότι δεν τα πήγαινα καλά με τη γυναίκα μου – ότι ζούσαμε χωριστά. Κύριε Μέικερν, ήθελα τα χρήματα... για τη Ρομείν. Γι' αυτό δεν είπα τίποτα και άφησα την ηλικιωμένη να πιστεύει ό,τι ήθελε. Η ίδια έλεγε πως με βλέπει σαν θετό γιο. Δεν τέθηκε ποτέ θέμα γάμου – αυτό δεν μπορεί παρά να είναι στη φαντασία της Τζάνετ».

«Κι αυτό είναι όλο;»

«Ναι, αυτό είναι όλο».

Υπήρχε μια ελάχιστη σκιά δισταγμού στα λόγια του; Έτσι φάνηκε στον δικηγόρο. Σηκώθηκε κι άπλωσε το χέρι.

«Αντίο σας, κύριε Βόουλ». Κοίταξε το καταβεβλημένο νεαρό

πρόσωπο και μίλησε με ασυνήθιστο αυθορμητισμό. «Πιστεύω ότι είστε αθώος, παρά το πλήθος των στοιχείων που παρατάσσονται εναντίον σας. Ελπίζω να το αποδείξω και να σας δικαιώσω».

Ο Βόουλ τού ανταπέδωσε το χαμόγελο.

«Θα δείτε πως το άλλοθι είναι μια χαρά», είπε χαρωπά.

Για μία ακόμη φορά τού διέφυγε πως ο άλλος δεν απάντησε.

«Η όλη υπόθεση στηρίζεται πολύ στην κατάθεση της Τζάνετ Μακένζι», είπε ο κύριος Μέικερν. «Η οποία σας μισεί. Αυτό είναι σαφές».

«Μα πώς είναι δυνατό να με μισεί;» διαμαρτυρήθηκε ο νεαρός.

Ο δικηγόρος βγήκε κουνώντας το κεφάλι.

«Και τώρα πάμε στην κυρία Βόουλ», μονολόγησε.

Είχε αρχίσει να τον τaráζει σοβαρά ο τρόπος με τον οποίο εξελισσόταν το θέμα.

Το ζεύγος Βόουλ ζούσε σε ένα χαμηλό σπιτάκι κοντά στο Πάβτινγκτον Γκριν. Σε αυτό το σπίτι πήγε τώρα ο κύριος Μέικερν.

Όταν χτύπησε την πόρτα, του άνοιξε μια μεγαλόσωμη, απεριοποίητη γυναίκα, η οποία προφανώς ήταν παραδουλεύτρα.

«Έχει επιστρέψει η κυρία Βόουλ;»

«Ήρθε πριν από μια ώρα. Δεν ξέρω αν μπορείτε να τη δείτε, όμως».

«Δώστε της την κάρτα μου, αν έχετε την καλοσύνη», είπε ήσυχα ο κύριος Μέικερν, «και είμαι βέβαιος ότι θα με δεχτεί».

Η γυναίκα τον κοίταξε καχύποπτα, κι έπειτα σφούγγισε το χέρι στην ποδιά και πήρε την κάρτα. Ύστερα τού έκλεισε την πόρτα κατάνυκτα και τον άφησε έξω, στο κατώφλι.

Σε λίγα λεπτά, ωστόσο, επέστρεψε με ελαφρώς αλλαγμένο τρόπο.

«Ελάτε μέσα, παρακαλώ».

Τον έβαλε σε ένα μικροσκοπικό σαλόνι. Εκεί ο κύριος Μέικερν, που παρατηρούσε έναν πίνακα στον τοίχο, ξαφνικά τινάχτηκε σαν αντίκρισε μια ψηλή, χλωμή γυναίκα, η οποία είχε μπει τόσο αθόρυβα ώστε δεν την είχε ακούσει.

«Ο κύριος Μέικερν; Είστε ο δικηγόρος του συζύγου μου, σωστά; Εκείνος σας στέλνει; Καθίστε, αν έχετε την καλοσύνη».

Μέχρι να μιλήσει η γυναίκα, ο Μείκερν δεν είχε αντιληφθεί ότι δεν ήταν Αγγλίδα. Μα τώρα, παρατηρώντας την πιο προσεκτικά, πρόσεξε τα ψηλά ζυγωματικά, τα πυκνά μαύρα μαλλιά και μια περιστασιακή, ανεπαίσθητη κίνηση των χεριών που το δίχως άλλο ήταν ξένη. Παράξενη γυναίκα, πολύ ήσυχη. Τόσο ήσυχη ώστε έκανε τον άλλο να νιώθει άβολα. Από την πρώτη στιγμή ο κύριος Μείκερν είχε συναίσθηση πως είχε έρθει αντιμέτωπος με κάτι που δεν κατανοούσε.

«Κατ' αρχάς, αγαπητή κυρία Βόουλ», άρχισε να λέει, «δεν πρέπει να κλονιστείτε—»

Έπειτα σταμάτησε. Ήταν προφανέστατο ότι η Ρομείν Βόουλ δεν είχε την παραμικρή πρόθεση να κλονιστεί. Είχε μεγάλη ηρεμία και αυτοκυριαρχία.

«Θα μου πείτε τι συμβαίνει, παρακαλώ;» είπε. «Πρέπει να τα μάθω όλα. Μη σκεφτείτε να με λυπηθείτε. Θέλω να μάθω το χειρότερο». Δίστασε κι έπειτα επανέλαβε με τόνο πιο χαμηλό, με μια περιέργη έμφαση την οποία ο δικηγόρος δεν κατάλαβε: «Θέλω να μάθω το χειρότερο».

Ο κύριος Μείκερν της μετέφερε τη συζήτησή του με τον Λέο-ναρντ Βόουλ. Η γυναίκα άκουσε προσεκτικά, κουνώντας το κεφάλι κάπου κάπου.

«Κατάλαβα», είπε όταν εκείνος τελείωσε. «Θέλει να πω ότι εκείνο το βράδυ ήρθε στο σπίτι στις εννιά και είκοσι;»

«Εκείνη την ώρα δεν ήρθε;» είπε απότομα ο κύριος Μείκερν.

«Δεν είναι αυτό το θέμα», απάντησε η γυναίκα ψυχρά. «Αν το πω εγώ, θα απαλλαγεί; Θα με πιστέψουν;»

Ο κύριος Μείκερν εξεπλάγη. Η κυρία Βόουλ είχε βρει πολύ γρήγορα την ουσία του θέματος.

«Αυτό θέλω να μάθω», είπε εκείνη. «Θα είναι αρκετό; Υπάρχει κανείς άλλος που μπορεί να στηρίζει την κατάθεσή μου;»

Ο τρόπος της είχε μια πνιχτή ανυπομονησία που τον έκανε να νιώθει κάπως άβολα.

«Προς το παρόν δεν υπάρχει κανείς άλλος», είπε διστακτικά.

«Κατάλαβα», είπε η Ρομείν Βόουλ.

Κάθισε τελείως ακίνητη για ένα-δυο λεπτά. Στα χείλη της έπαιζε ένα μικρό χαμόγελο.

Η αίσθηση ανησυχίας του δικηγόρου γινόταν όλο και πιο έντονη.

«Κυρία Βόουλ—» άρχισε να λέει. «Ξέρω πώς πρέπει να νιώθετε—»

«Αλήθεια;» είπε εκείνη. «Δεν είμαι σίγουρη».

«Υπό τις δεδομένες συνθήκες—»

«Υπό τις δεδομένες συνθήκες, σκοπεύω να το χειριστώ μόνη μου».

Ο Μέικερν την κοίταξε κατάπληκτος.

«Μα, αγαπητή κυρία Βόουλ, εσείς είστε τσακισμένη. Εφόσον είστε τόσο αφοσιωμένη στον σύζυγό σας—»

«Πώς είπατε;»

Η οξύτητα στη φωνή της τον έκανε να σαστίσει. Επανέλαβε διστακτικά: «Εφόσον είστε τόσο αφοσιωμένη στον σύζυγό σας...»

Η Ρομείν Βόουλ κούνησε το κεφάλι αργά, με το ίδιο παράξενο χαμόγελο στα χείλη.

«Σας είπε ότι του είμαι αφοσιωμένη;» ρώτησε μαλακά. «Ναι, βέβαια, το καταλαβαίνω. Τι ανόητοι που είναι οι άνδρες! Ανόητοι... ανόητοι... ανόητοι...»

Ξαφνικά σηκώθηκε. Όλο το έντονο συναίσθημα που είχε νιώσει στην ατμόσφαιρα ο δικηγόρος είχε συγκεντρωθεί τώρα στον τόνο της φωνής της.

«Τον μισώ, σας το λέω! Τον μισώ. Τον μισώ, τον μισώ! Θέλω να τον δω στην αγχόνη».

Ο δικηγόρος πισωπάτησε μπροστά στη γυναίκα και στο πάθος που κρυφόκαιγε στα μάτια της.

Εκείνη έκανε ένα βήμα προς το μέρος του και συνέχισε σφοδρά: «Μπορεί τελικά να τον δω. Αν σας πω ότι εκείνο το βράδυ δεν ήρθε στις εννιά και είκοσι, αλλά στις δέκα και είκοσι; Λέτε πως σας είπε ότι δεν ήξερε για τα χρήματα που θα του έρχονταν. Αν σας πω ότι τα ήξερε όλα, ότι υπολόγιζε σε αυτά και ότι διέπραξε φόνο για να τα πάρει;

Αν σας πω ότι εκείνο το βράδυ, όταν γύρισε στο σπίτι, μου ομολόγησε τι είχε κάνει; Ότι το παλτό του ήταν ματωμένο; Τι θα γίνει τότε; Τι θα γίνει αν εμφανιστώ στο δικαστήριο και πω όλα αυτά τα πράγματα;»

Τα μάτια της έδειχναν να τον προκαλούν. Με προσπάθεια, ο Μείκερν έκρυψε την όλο και μεγαλύτερη κατάπληξή του και προσπάθησε να μιλήσει με τόνο λογικό.

«Δε θα σας ζητηθεί να καταθέσετε ενάντια στον σύζυγό σας—»

«Δεν είναι σύζυγός μου!»

Τα λόγια βγήκαν τόσο γρήγορα ώστε νόμισε πως δεν την είχε καταλάβει καλά.

«Πώς είπατε; Δεν—»

«Δεν είναι σύζυγός μου».

Η σιωπή ήταν τόσο έντονη ώστε θα άκουγε κανείς καρφίτσα να πέφτει.

«Ήμουν ηθοποιός στη Βιέννη. Ο σύζυγός μου είναι ζωντανός, αλλά στο φρενοκομείο. Γι' αυτό δεν μπορούσαμε να παντρευτούμε. Τώρα χαίρομαι γι' αυτό».

Κούνησε το κεφάλι με περιφρόνηση.

«Θα ήθελα να μου πείτε ένα πράγμα», είπε ο κύριος Μείκερν. Κατάφερε να δείξει τόσο ψυχρός και απαθής όσο πάντα. «Γιατί τρέφετε τέτοια πικρία για τον Λέοναρντ Βόουλ;»

Η γυναίκα κούνησε το κεφάλι με ένα μικρό χαμόγελο.

«Ναι, θέλετε να μάθετε. Μα δε θα σας πω. Θα κρατήσω το μυστικό μου...»

Ο κύριος Μείκερν έβγαλε το χαρακτηριστικό, ξερό βηχαλάκι του και σηκώθηκε.

«Μου φαίνεται πως δεν έχει νόημα να παρατείνουμε αυτή τη συζήτηση», παρατήρησε. «Θα έρθω ξανά σε επαφή μαζί σας αφού επικοινωνήσω με τον πελάτη μου».

Η γυναίκα τον πλησίασε και τον κοίταξε στα μάτια. Τα δικά της ήταν υπέροχα, σκούρα.

«Πείτε μου», είπε, «όταν ήρθατε εδώ σήμερα, πιστεύατε ειλικρινά ότι είναι αθώος;»

«Μάλιστα», απάντησε ο κύριος Μέικερν.

«Είστε ένα κακόμοιρο ανθρωπάκι», γέλασε η γυναίκα.

«Κι ακόμα το πιστεύω», κατέληξε ο δικηγόρος. «Καλό σας βράδυ, κυρία μου».

Βγήκε από το δωμάτιο παίρνοντας μαζί την ανάμνηση του ταραγμένου προσώπου της.

«Διαβολεμένη υπόθεση θα είναι ετούτη», μονολόγησε ο κύριος Μέικερν όσο κατέβαινε τον δρόμο με δρασκελιές.

Το όλο θέμα ήταν ασυνήθιστο. Εκείνη η γυναίκα ήταν ασυνήθιστη. Πολύ επικίνδυνη. Έτσι και σε βάλει στο μάτι μια γυναίκα, μπορεί να γίνει σωστός δαίμονας.

Τι έπρεπε να κάνει; Εκείνος ο αξιοθρήνητος νεαρός δεν είχε να στηριχτεί πουθενά. Βέβαια, δεν ήταν απίθανο να διέπραξε όντως το έγκλημα...

«Όχι», μονολόγησε ο κύριος Μέικερν. «Όχι, είναι σχεδόν υπερβολικές οι αποδείξεις εναντίον του. Δεν την πιστεύω αυτή τη γυναίκα. Έβγαλε όλη την ιστορία από το μυαλό της. Μα δεν πρόκειται να την παρουσιάσει ενώπιον του δικαστηρίου».

Θα ήθελε να νιώθει μεγαλύτερη βεβαιότητα γύρω από αυτό.

Η ανακριτική διαδικασία ήταν σύντομη και δραματική. Οι κύριοι μάρτυρες κατηγορίας ήταν η Τζάνετ Μακένζι, υπηρέτρια της νεκρής, και η Ρομείν Χάιλγκερ, Αυστριακή υπήκοος, ερωμένη του κατηγορουμένου.

Ο κύριος Μέικερν κάθισε στο δικαστήριο και άκουσε την καταδικαστική ιστορία που αφηγήθηκε η τελευταία. Ήταν περίπου ό,τι του είχε πει κατά τη συζήτησή τους.

Ο κατηγορούμενος δήλωσε αθώος και παραπέμφθηκε σε δίκη.

Ο κύριος Μέικερν κόντευε να τρελαθεί. Η υπόθεση ενάντια στον Λέοναρντ Βόουλ ήταν απερίγραπτα ζοφερή. Ως και ο φημισμένος δικηγόρος στον οποίο ανατέθηκε η υπεράσπιση δεν έτρεφε πολλές ελπίδες.

«Αν καταφέρουμε να κλονίσουμε την κατάθεση αυτής της Αυστριακής, κάτι μπορεί να κάνουμε», είπε αμφιβάλλοντας. «Η υπόθεση είναι άσχημη όμως».

Ο κύριος Μείκερν είχε επικεντρώσει τις προσπάθειές του σε ένα μόνο θέμα. Αν υπέθετε κανείς ότι ο Λέοναρντ Βόουλ έλεγε την αλήθεια, και ότι είχε φύγει από το σπίτι της δολοφονημένης γυναίκας στις εννιά, ποιος ήταν ο άνδρας τον οποίο άκουσε η Τζάνετ να μιλά με τη δεσποινίδα Φρεντς στις εννιά και μισή;

Η μόνη αχτίδα φωτός είχε τη μορφή ενός αχαΐρευτου ανιψιού, ο οποίος είχε αποσπάσει κάμποσα χρηματικά ποσά από τη θεία του στο παρελθόν, είτε καλοπιάνοντάς την, είτε απειλώντας την. Η Τζάνετ Μακένζι, όπως έμαθε ο δικηγόρος, είχε ανέκαθεν αδυναμία σ' εκείνο τον νεαρό και δεν είχε πάψει ποτέ να υποστηρίζει τα αιτήματά του προς την κυρία της. Το δίχως άλλο φαινόταν πιθανό να ήταν ακριβώς αυτός ο ανιψιός ο άνδρας που μιλούσε με τη δεσποινίδα Φρεντς αφού έφυγε ο Λέοναρντ Βόουλ, ειδικά επειδή ο κύριος Μείκερν δεν κατάφερνε να τον βρει σε κανένα από τα παλιά του στέκια.

Οι έρευνες του δικηγόρου προς κάθε άλλη κατεύθυνση είχαν αρνητικό αποτέλεσμα. Κανείς δεν είχε δει τον Λέοναρντ Βόουλ να μπαίνει στο σπίτι του, ούτε να βγαίνει από αυτό της δεσποινίδος Φρεντς. Κανείς δεν είχε δει κανέναν άλλον άνδρα να μπαίνει ή να βγαίνει από το σπίτι στο Κρίκलगουντ. Κάθε αναζήτηση κατέληγε σε αδιέξοδο.

Ήταν η παραμονή της δίκης όταν ο κύριος Μείκερν έλαβε το γράμμα που επρόκειτο να οδηγήσει τις σκέψεις του σε τελείως νέα κατεύθυνση.

Ήρθε με το απογευματινό ταχυδρομείο. Ανορθόγραφα ορνιθοσκαλίσματα σε κοινό χαρτί, βαλμένο σε έναν βρόμικο φάκελο με το γραμματόσημο κολλημένο στραβά.

Ο κύριος Μείκερν το διάβασε δύο φορές ώσπου να συνειδητοποιήσει τη σημασία του.

Αγαπητέ κύριε δικηγόρε,

Εσάς δεν έχει βάλει ο νεαρός; Αν θέτε να ξεσκεπάσετε αυτή την ξένη που φτιασιδώνεται και λέει ένα κάρο ψέματα, ελάτε απόψε στο Σος Ρεντς Στέπνι 16. Φέρτε διακόσιες λίρες και ζητήστε την κυρία Μόγκσον.

Ο δικηγόρος διάβασε και ξαναδιάβασε την παράξενη επιστολή. Θα μπορούσε, φυσικά, να είναι φάρσα, αλλά όσο το ξανασκεφτόταν, τόσο πιο πεπεισμένος ένιωθε ότι ήταν γνήσια και αποτελούσε τη μοναδική ελπίδα του κρατούμενου. Η κατάθεση της Ρομείν Χάιλγκερ τον καταδίκασε τελείως, και η γραμμή την οποία σκόπευε να ακολουθήσει η υπεράσπιση, ότι δεν μπορεί να έχει κανείς εμπιστοσύνη στην κατάθεση μιας γυναίκας που είχε παραδεχτεί ότι διήγε ανήθικο βίο, ήταν, στην καλύτερη περίπτωση, αδύναμη.

Ο κύριος Μείκερν είχε αποφασίσει. Είχε καθήκον να σώσει τον πελάτη του με κάθε κόστος. Έπρεπε να πάει στο Σος Ρεντς.

Δυσκολεύτηκε λιγάκι να βρει το μέρος, ένα σαραβαλιασμένο κτίριο σε μια δυσώδη φτωχογειτονιά, μα τελικά το βρήκε, κι όταν ζήτησε την κυρία Μόγκσον τον έστειλαν σε ένα δωμάτιο στον τρίτο όροφο. Χτύπησε την πόρτα και, όταν δεν πήρε απάντηση, χτύπησε ξανά.

Στο δεύτερο χτύπημα άκουσε από μέσα συρτά βήματα, και σύντομα η πόρτα άνοιξε με προσοχή μισό εκατοστό. Μια καμπουριασμένη μορφή κοίταξε έξω.

Ξαφνικά η γυναίκα, επειδή γυναίκα ήταν, έβγαλε ένα γέλακι και άνοιξε περισσότερο την πόρτα.

«Ωστε ήρθες, γλυκέ μου», είπε ασθματικά. «Δεν πιστεύω να έφερεις παρέα; Δε θέλω κολπάκια. Μπράβο. Έλα, πέρνα μέσα, πέρνα μέσα».

Με κάποιον δισταγμό ο δικηγόρος πέρασε το κατώφλι και μπήκε στο μικρό, βρόμικο δωμάτιο με τη σύμπα γκαζιού που τρεμόφεγγε. Σε μια γωνιά είδε ένα ακατάστατο, ξέστρωτο κρεβάτι, ένα απλό ξύλινο τραπέζι και δυο ετοιμόρροπες καρέκλες. Για πρώτη

φορά ο κύριος Μέικερν είδε καθαρά την ένοικο του σιχαμερού εκείνου διαμερίσματος. Ήταν μια μεσήλικη με καμπουριασμένο κορμί, πυκνά αχτένιστα γκρίζα μαλλιά κι ένα μαντίλι τυλιγμένο σφιχτά γύρω από το πρόσωπό της. Τον είδε να το κοιτά και γέλασε ξανά, με το ίδιο παράξενο, άτονο γελάκι.

«Αναρωτιέσαι γιατί κρύβω τέτοια ομορφιά, καλέ μου; Χε, χε, χε. Φοβάσαι μήπως σε βάλω σε πειρασμό, έτσι; Θα δεις, όμως, θα δεις».

Τράβηξε το μαντίλι και ο δικηγόρος πισωπάτησε άθελά του μπροστά σε μια κοκκινωπή, παραμορφωτική μουντζούρα. Η γυναίκα τοποθέτησε ξανά το μαντίλι στη θέση του.

«Άρα δε θέλεις να με φιλήσεις, γλυκέ μου; Χε, χε, δε μου κάνει εντύπωση. Να ξέρεις, όμως, πως κάποτε ήμουν ωραία κοπέλα – και μάλιστα όχι τόσο παλιά όσο νομίζεις. Βιτριόλι, γλυκέ μου, βιτριόλι, έτσι έγινε. Ναι, αλλά θα πατίσω, πού θα μου πάνε—»

Ξέσπασε σε έναν χείμαρρο φρικτών προσβολών τον οποίο μάταια προσπάθησε να σταματήσει ο κύριος Μέικερν. Στο τέλος η γυναίκα σώπασε και τα χέρια της έμεναν να σφίγγονται και να ξεσφίγγονται νευρικά.

«Αρκετά», είπε σοβαρά ο δικηγόρος. «Ήρθα επειδή έχω λόγο να πιστεύω ότι μπορείτε να μου δώσετε πληροφορίες που θα απαλλάξουν τον πελάτη μου, τον Λέοναρντ Βόουλ. Έτσι είναι;»

Τα μάτια της τον στραβοκοίταξαν πονηρά.

«Το παραδάκι, γλυκέ μου;» είπε ασθμαίνοντας. «Ξέχασες τις διακόσιες λίρες;»

«Είναι καθήκον σας να καταθέσετε, και μπορεί να κληθείτε να το κάνετε».

«Δε γίνονται αυτά, γλυκέ μου. Εγώ είμαι μεγάλη γυναίκα, δεν ξέρω τίποτα. Μα αν μου δώσεις διακόσιες λίρες, ίσως μπορέσω να σου δώσω ένα-δυο στοιχεία. Εντάξει;»

«Τι είδους στοιχεία;»

«Τι θα έλεγες για ένα γράμμα; Ένα γράμμα από *αυτήν*. Δεν έχει σημασία τώρα πού το βρήκα. Αυτό είναι δικό μου θέμα. Θα κάνει τη δουλίτσα του. Μα θέλω τις διακόσιες λίρες μου».

Ο κύριος Μείκερν την κοίταξε ψυχρά και πήρε την απόφασή του. «Θα σας δώσω δέκα λίρες, τίποτε άλλο. Και μόνο αν το γράμμα είναι αυτό που λέτε πως είναι».

«Δέκα λίρες;» Η γυναίκα άρχισε να φωνάζει και να τον βρίζει.

«Είκοσι», είπε ο κύριος Μείκερν, «και είναι η τελευταία μου λέξη».

Σηκώθηκε σαν να ήθελε να φύγει. Έπειτα, παρατηρώντας την προσεκτικά, έβγαλε ένα πορτοφόλι και μέτρησε είκοσι χαρτονομίσματα της μίας λίρας.

«Ορίστε», είπε. «Δεν έχω άλλα μαζί μου. Είτε τα παίρνετε, είτε τα αφήνετε».

Γνώριζε ήδη, όμως, ότι το θέαμα των χρημάτων ήταν υπερβολικό για εκείνη. Η γυναίκα αναθεμάτισε κι άρχισε να βρίζει ανήμπορη, μα τελικά ενέδωσε. Πλησίασε το κρεβάτι και τράβηξε κάτι κάτω από το ξεπουπουλιασμένο στρώμα.

«Πάρ' τα, ανάθεμά σε!» γρύλισε. «Το πάνω πάνω χρειάζεσαι».

Είχε ρίξει προς το μέρος του ένα μάτσο γράμματα. Ο κύριος Μείκερν τα έλυσε και τα εξέτασε με τον συνήθη ψυχρό, μεθοδικό τρόπο του. Η γυναίκα, που τον παρατηρούσε έντονα, δεν μπορούσε να καταλάβει τίποτα από την απασθόλη όψη του.

Ο δικηγόρος διάβασε το κάθε γράμμα από την αρχή ως το τέλος κι έπειτα επέστρεψε στο πάνω πάνω και το διάβασε ξανά. Στη συνέχεια έδωσε ξανά το μάτσο με προσοχή.

Ήταν ερωτικές επιστολές, γραμμένες από τη Ρομείν Χάιλγκερ, και ο άνδρας στον οποίο απευθύνονταν δεν ήταν ο Λέοναρντ Βόουλ. Το πρώτο γράμμα είχε ημερομηνία τη μέρα της σύλληψης του Βόουλ.

«Αλήθεια δε σου είπα, γλυκέ μου;» ξεφύσηξε η γυναίκα. «Δεν αρκεί αυτό το γράμμα;»

Ο κύριος Μείκερν έβαλε τα γράμματα στην τσέπη του κι έπειτα έκανε μια ερώτηση.

«Πώς βρέθηκε στα χέρια σας αυτή η αλληλογραφία;»

«Δεν είμαι μαρτυριάρα», απάντησε η γυναίκα κοιτώντας τον στραβά. «Μα ξέρω και κάτι άλλο. Άκουσα τι είπε αυτό το παλιοθή-

λυκο στο δικαστήριο. Φρόντισε να μάθεις πού ήταν *αυτή* στις δέκα και είκοσι, την ώρα που λέει πως ήταν στο σπίτι. Ρώτα στη Λάιον Ρόουντ, στον κινηματογράφο. Δεν μπορεί, θα τη θυμούνται, κοπέλα με τέτοια κορμολοσασιά – που να την πάρει!»

«Ποιος είναι ο άνδρας;» ρώτησε ο κύριος Μέικερν. «Εδώ λέει μόνο ένα μικρό όνομα».

Η φωνή της γυναίκας έγινε βαθιά και βραχνή. Τα χέρια της άρχισαν να πλέκονται και να ξεπλέκονται ξανά. Στο τέλος σήκωσε το ένα χέρι στο πρόσωπο.

«Εκείνος που μου έκανε αυτό εδώ. Πάνε πολλά χρόνια πια. Αυτή μου τον πήρε – μικρό κορίτσι ήταν τότε. Κι όταν τον κυνήγησα και του ρίχτηκα, ναι, μου πέταξε αυτό το αναθεματισμένο πράγμα. Κι εκείνη γέλασε – που να την πάρει και να τη σηκώσει! Της τη φυλάω εδώ και χρόνια. Την ακολουθώ, την κατασκοπεύω. Και τώρα την τσάκωσα! Θα υποφέρει όταν μαθευτεί αυτό, έτσι δεν είναι, κύριε δικηγόρε; Δε θα υποφέρει;»

«Μάλλον θα καταδικαστεί σε φυλάκιση για ψευδορκία», είπε ήσυχα ο κύριος Μέικερν.

«Να τη βάλουν μέσα, αυτό θέλω. Τι κάνεις, φεύγεις; Και τα λεφτά μου; Το παραδίδω;»

Δίχως λέξη ο κύριος Μέικερν ακούμπησε τα χαρτονομίσματα στο τραπέζι. Έπειτα πήρε μια βαθιά ανάσα, γύρισε και βγήκε από εκείνο το αχούρι. Όταν στράφηκε να κοιτάξει, είδε τη γυναίκα να καϊδολογά τα χρήματα.

Δεν έχασε καιρό. Βρήκε πολύ εύκολα τον κινηματογράφο στη Λάιον Ρόουντ και, όταν ο θυρωρός είδε τη φωτογραφία της Ρομείν Χάιλγκερ, την αναγνώρισε αμέσως. Είχε φτάσει με έναν άνδρα λίγο μετά τις δέκα το εν λόγω βράδυ. Δεν είχε προσέξει ιδιαίτερα τον συνοδό της, ωστόσο θυμόταν την κυρία, η οποία του είχε μιλήσει για την ταινία που παιζόταν. Έμειναν ως το τέλος, γύρω στη μία ώρα αργότερα.

Ο κύριος Μέικερν έμεινε ευχαριστημένος. Η κατάθεση της Ρομείν Χάιλγκερ ήταν ένα πλέγμα ψεμάτων από την αρχή ως το τέ-

λος. Την είχε δημιουργήσει από το παθιασμένο μίσος της. Ο δικηγόρος αναρωτήθηκε αν θα μάθαινε ποτέ τι κρυβόταν πίσω από εκείνο το μίσος. Τι της είχε κάνει ο Λέοναρντ Βόουλ; Ο νεαρός είχε μείνει άναυδος όταν ο δικηγόρος τού είχε αναφέρει τη στάση της. Είχε δηλώσει σοβαρότατα ότι κάτι τέτοιο ήταν απίστευτο, όμως στον κύριο Μείκερν είχε φανεί ότι μετά την πρώτη κατάπληξη οι διαμαρτυρίες του στερούνταν ειλικρίνειας.

Εκείνος *ήξερε*. Ο κύριος Μείκερν ήταν πεπεισμένος. Ήξερε, μα δεν είχε την παραμικρή πρόθεση να αποκαλύψει τίποτα. Το μυστικό ανάμεσα σ' εκείνους τους δύο παρέμενε μυστικό. Ο κύριος Μείκερν αναρωτήθηκε αν θα το μάθαινε κάποια μέρα.

Ο δικηγόρος έριξε μια ματιά στο ρολόι του. Ήταν αργά, όμως ο χρόνος ήταν το παν. Σταμάτησε ένα ταξί κι έδωσε μια διεύθυνση.

«Ο σερ Τσαρλς πρέπει να το μάθει αμέσως αυτό», μουρμούρισε κατ' ιδίαν μπαίνοντας.

Η δίκη του Λέοναρντ Βόουλ για τη δολοφονία της Έμιλι Φρεντς προκάλεσε ευρύτατο ενδιαφέρον. Αφενός ο κατηγορούμενος ήταν νέος κι ευπαρουσίαστος, αφετέρου τον κατηγορούσαν για ένα ιδιαίτερα θρασύδειλο έγκλημα, κι έπειτα ήταν και το περαιτέρω ενδιαφέρον της Ρομείν Χάιλγκερ, της κυριότερης μάρτυρα κατηγορίας. Φωτογραφίες της είχαν εμφανιστεί σε πολλές εφημερίδες, μαζί με κάμποσες φανταστικές ιστορίες γύρω από την καταγωγή και την ιστορία της.

Η διαδικασία ξεκίνησε αρκετά ήσυχα. Ακούστηκαν πρώτα κάποιες τεχνικές καταθέσεις. Στη συνέχεια κάλεσαν την Τζάνετ Μακένζι. Είπε κατ' ουσίαν την ίδια ιστορία όπως και πριν. Στην επανεξέταση ο συνήγορος υπεράσπισης κατάφερε να την κάνει να υποπέσει μια-δυο φορές σε αντιφάσεις ως προς την αφήγησή της για τη σχέση του Βόουλ με τη δεσποινίδα Φρεντς. Έδωσε έμφαση στο γεγονός ότι, παρότι η γυναίκα είχε ακούσει μια ανδρική φωνή στο σαλόνι εκείνο το βράδυ, τίποτα δεν υποδείκνυε πως ήταν ο

Βόουλ το άτομο που βρισκόταν εκεί, και κατάφερε να δημιουργήσει τη σαφή αίσθηση ότι πίσω από μεγάλο μέρος της κατάθεσης της γυναίκας κρυβόταν η ζήλια και η αντιπάθεια απέναντι στον κατηγορούμενο.

Έπειτα κάλεσαν την επόμενη μάρτυρα.

«Ονομάζεστε Ρομείν Χάιλγκερ;»

«Ναι».

«Είστε Αυστριακή υπήκοος;»

«Ναι».

«Ζείτε με τον κατηγορούμενο τα τελευταία τρία χρόνια και προσποιείστε πως είστε η γυναίκα του;»

Για μια στιγμή μόνο τα μάτια της Ρομείν Χάιλγκερ βρήκαν αυτά του άνδρα στο εδώλιο. Η έκφρασή της είχε κάτι περίεργο κι ανεξχνιάστο.

«Ναι».

Οι ερωτήσεις συνέχιζαν. Τα καταδικαστικά γεγονότα βγήκαν λέξη λέξη. Το εν λόγω βράδυ ο κατηγορούμενος είχε πάρει μαζί του έναν λοστό. Είχε επιστρέψει στις δέκα και είκοσι και είχε ομολογήσει πως είχε σκοτώσει την ηλικιωμένη. Τα μανικέτια του είχαν λεκέδες από αίμα, και τα είχε κάψει στη στόφα της κουζίνας. Με απειλές την είχε τρομοκρατήσει ώστε να μη μιλήσει.

Όσο προχωρούσε η ιστορία, η αίσθηση του δικαστηρίου το οποίο αρχικά ήταν ελαφρώς ευνοϊκό απέναντι στον κατηγορούμενο, τώρα στράφηκε τελείως εναντίον του. Ο ίδιος ο Βόουλ καθόταν με το κεφάλι σκυφτό και δύσθυμη διάθεση, σαν να ήξερε πως ήταν καταδικασμένος.

Θα μπορούσε να προσέξει κανείς, όμως, ότι ο συνήγορος της ίδιας της Ρομείν πάσχιζε να περιορίσει την εκθρόνισή της. Θα την προτιμούσε πιο αμερόληπτη ως μάρτυρα.

Τρομερός και περισπούδαστος σηκώθηκε ο συνήγορος υπεράσπισης.

Είπε στη Ρομείν Χάιλγκερ ότι η ιστορία της ήταν ένα κακόβουλο μύθευμα από την αρχή ως το τέλος, ότι την εν λόγω ώρα η ίδια

δε βρισκόταν καν στο σπίτι της, ότι ήταν ερωτευμένη με κάποιον άλλον και ότι προσπαθούσε να στείλει τον Βόουλ στον θάνατο για ένα έγκλημα που δεν είχε διαπράξει.

Η Ρομείν αρνήθηκε αυτούς τους ισχυρισμούς με απίστευτη θρασύτητα.

Και τότε ήρθε η αναπάντεχη λύση του δράματος, η εμφάνιση της επιστολής, την οποία ανέγνωσαν δυνατά ενώπιον του δικαστηρίου μέσα σε μια ξέπνοη σιωπή.

Αγαπημένε μου Μαξ, η Μοίρα τον έριξε στα χέρια μας! Τον συνέλαβαν για φόνο – ναι, για τον φόνο μιας ηλικιωμένης! Ποιον; Τον Λέοναρντ, που δεν πειράζει ούτε μύγα! Θα πάρω επιτέλους την εκδίκησή μου. Τον άμοιρο! Θα πω ότι εκείνο το βράδυ ήρθε στο σπίτι με αίματα, ότι μου τα ομολόγησε όλα. Θα φροντίσω να τον κρεμάσουν, Μαξ, κι όταν τον οδηγήσουν στην κρεμάλα θα καταλάβει και θα συνειδητοποιήσει ότι ήταν η Ρομείν εκείνη που τον έστειλε στον θάνατο. Και τότε... ευτυχία, αγαπημένε μου! Ευτυχία, επιτέλους!

Ήταν παρόντες ειδικοί, πρόθυμοι να καταθέσουν ενόρκως ότι ο γραφικός χαρακτήρας ήταν της Ρομείν Χάιλγκερ, μα δε χρειάστηκαν. Όταν ήρθε αντιμέτωπη με το γράμμα, η Ρομείν κατέρρευσε τελείως και ομολόγησε τα πάντα. Ο Λέοναρντ Βόουλ είχε γυρίσει στο σπίτι την ώρα που είχε πει, στις εννέα και είκοσι. Εκείνη είχε επινοήσει την όλη ιστορία για να τον καταστρέψει.

Με την κατάρρευση της Ρομείν Χάιλγκερ κατέρρευσε και η υπόθεση για το δικαστήριο του Στέμματος. Ο σερ Τσαρλς κάλεσε τους λιγοστούς μάρτυρές του κι έπειτα ο ίδιος ο κατηγορούμενος είπε από το εδώλιο την ιστορία του με τρόπο αντρίκειο και ειλικρινή, χωρίς να τον κλονίζει η επανεξέταση.

Ο εισαγγελέας επιχείρησε να ανασυνταχθεί, μα χωρίς μεγάλη επιτυχία. Η σύνοψη του δικαστή δεν ήταν απόλυτα ευνοϊκή προς τον κατηγορούμενο, ωστόσο είχε ξεκινήσει μια αντίδραση και το

σώμα των ενόρκων δε χρειάστηκε πολλή ώρα για να βγάλει την ετυμηνγορία του.

«Αποφαινόμαστε πως ο κατηγορούμενος είναι αθώος».

Ο Λέοναρντ Βόουλ ήταν ελεύθερος!

Ο μικρόσωμος κύριος Μείκερν πετάχτηκε από τη θέση του για να συγχαρεί τον πελάτη του.

Κατάλαβε πως είχε αρχίσει να καθαρίζει τα γυαλιά του έντονα και κρατήθηκε. Μόλις το προηγούμενο βράδυ η σύζυγός του είχε πει ότι είχε αρχίσει να του γίνεται συνήθεια. Περίεργο πράγμα οι συνήθειες. Ο ίδιος ο άνθρωπος δεν καταλαβαίνει ποτέ ότι τις έχει.

Ενδιαφέρουσα υπόθεση, πολύ ενδιαφέρουσα υπόθεση. Κι εκείνη η γυναίκα, τώρα, η Ρομείν Χάιλγκερ.

Για εκείνον στην υπόθεση δέσποζε ακόμα η εξωτική μορφή της Ρομείν Χάιλγκερ. Στο σπίτι στο Πάντιγκντον του είχε φανεί μια χλωμή, ήσυχη γυναίκα, μα στο δικαστήριο πετούσε σπίθες μέσα στον νηφάλιο περιγύρο. Έδειχνε να επιδεικνύεται φιλάρεσκα σαν τροπικό λουλούδι.

Αν έκλεινε τα μάτια την έβλεπε τώρα, ψηλή και φλογερή· το εξαίσιο κορμί της έσκυβε ελαφρώς προς τα εμπρός, και το δεξί χέρι άνοιγε κι έκλεινε διαρκώς, ασυναίσθητα.

Περίεργο πράγμα οι συνήθειες. Ο κύριος Μείκερν υπέθεσε πως η συνήθεια της Ρομείν Χάιλγκερ ήταν αυτή η κίνηση του χεριού. Κι όμως, πολύ πρόσφατα είχε δει και κάποιον άλλο να την κάνει. Μα ποιος ήταν; Πολύ πρόσφατα—

Ένωσε την ανάσα του να κόβεται όταν ήρθε στο μυαλό του. *Η γυναίκα στο Σος Πεντς...*

Έμεινε ακίνητος και το κεφάλι του άρχισε να γυρίζει. Ήταν αδύνατο... αδύνατο — κι όμως, η Ρομείν Χάιλγκερ ήταν ηθοποιός.

Ο δικηγόρος τον πλησίασε από πίσω και τον χτύπησε στον ώμο.

«Δεν έχετε πάει ακόμα να συγχαρείτε τον νεαρό μας; Παρά τρία τη γλίτωσε, ξέρετε. Ελάτε να τον δείτε».

Ωστόσο ο μικρόσωμος δικηγόρος τίναξε το χέρι του άλλου άνδρα.

Ένα πράγμα ήθελε μόνο, να κοιτάξει τη Ρομείν Χάιλγκερ κατά πρόσωπο.

Μόνο λίγο καιρό αργότερα κατάφερε να τη δει, και το σημείο της συνάντησής τους δεν έχει σημασία.

«Το μαντέψατε, λοιπόν», είπε η γυναίκα, όταν εκείνος της είπε όλα όσα είχε στο μυαλό του. «Το πρόσωπο; Ήταν αρκετά εύκολο, άλλωστε το φως από τη σόμπα του γκαζιού ήταν πολύ κακό ώστε να δείτε το μακιγιάζ».

«Μα γιατί... γιατί...»

«Γιατί το χειρίστηκα μόνη μου;» Η γυναίκα χαμογέλασε ανήλικα όταν θυμήθηκε την τελευταία φορά που είχε προφέρει εκείνα τα λόγια.

«Μα τι περίτεχνη κωμωδία!»

«Καλέ μου φίλε, έπρεπε να τον σώσω. Δε θα αρκούσε η κατάθεση μιας γυναίκας που του ήταν αφοσιωμένη, το υπονοήσατε κι εσείς αυτό. Ξέρω, όμως, λίγα πράγματα για την ψυχολογία του πλήθους. Αν φαινόταν πως μου είχαν αποσπάσει την κατάθεση, σαν παραδοχή, καταδικάζοντάς με στα μάτια του νόμου, θα διαμορφωνόταν αμέσως μια αντίδραση υπέρ του κατηγορουμένου».

«Και ο πάκος με τα γράμματα;»

«Αν ήταν μόνο ένα, το καίριο, μπορεί να έμοιαζε –πώς το λέτε;– στημένο».

«Επομένως ο άνδρας που λέγεται Μαξ;»

«Δεν υπήρξε ποτέ, καλέ μου φίλε».

«Εγώ πάντως εξακολουθώ να πιστεύω», είπε πικραμένος ο κύριος Μείκερν, «ότι θα μπορούσαμε να τον απαλλάξουμε με την... εμ... φυσιολογική διαδικασία».

«Δεν τολμούσα να το ρισκάρω. Εσείς, βλέπετε, θεωρούσατε πως ήταν αθώος;»

«Ενώ εσείς το ξέρατε; Κατάλαβα», είπε ο μικρόσωμος κύριος Μείκερν.

«Καλέ μου κύριε Μείκερν», είπε η Ρομείν, «δεν καταλάβατε τίποτα. Εγώ ήξερα πως ήταν ένοχος!»

*Περίεργο πράγμα οι συνήθειες. Ο ίδιος ο άνθρωπος
δεν καταλαβαίνει ποτέ ότι τις έχει.*

Λονδίνο, 1920. Ένα σκληρό και αιμοσταγές έγκλημα λέκιασε τα ακριβά χαλιά μιας όμορφης μονοκατοικίας. Το θύμα είναι η πλούσια ηλικιωμένη Έμιλι Φρεντς. Όλα τα στοιχεία οδηγούν στον Λέοναρντ Βόουλ, έναν νεαρό τυχοδιώκτη, στον οποίο η πλούσια κληρονόμος άφησε την τεράστια περιουσία της και ο οποίος της πήρε τη ζωή χωρίς δισταγμό. Τουλάχιστον, αυτή είναι η εκδοχή που υποστηρίζει στο δικαστήριο η αφοσιωμένη υπηρέτρια της Έμιλι, η Τζάνετ Μακένζι.

Ο Λέοναρντ, ωστόσο, επιμένει ότι η σύντροφός του, η αινιγματική χορεύτρια Ρομείν, μπορεί να αποδείξει την αθωότητά του, αλλά, όταν εκείνη καλείται να καταθέσει, καταρρίπτει το άλλοθί του. Θα καταφέρει ο Λέοναρντ να γλιτώσει την κρεμάλα;

2 ΔΙΣΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΑΝΤΙΤΥΠΑ

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psychogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 24187